

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Utlendingsdirektoratet

Nr.
GI-04/2019

Vår ref
19/4237-TFN

Dato
06.09.2019

GI-04/2019 – instruks om å gjennomgå asylsaker fra Eritrea og vurdere tilbakekall av oppholdstillatelse dersom det foreligger opplysninger om at en flyktning har fått opphold i Norge på uriktig grunnlag mv.

1. INNLEDNING

Justis- og beredskapsdepartementet viser til departementets alminnelige instruksjonsadgang samt lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven, utl.) § 76 annet ledd, som innebærer at departementet kan gi Utlendingsdirektoratet (UDI) generelle instruksjoner om lovtolkning, skjønnsutøving og prioritering av saker.

Departementet instruerer med dette UDI om å gjennomgå totalt 150 asylsaker fra Eritrea, for å undersøke om det er grunnlag for tilbakekall av oppholdstillatelse og asylstatus fordi flyktningen har deltatt i arrangementer, møter, sammenkomster e.l. til støtte for og/eller sammen med representanter for eritreiske myndigheter.

Departementet ber samtidig UDI vurdere behovet for ytterligere å snevre inn gyldighetsområdet for reisebevis og utlendingspass for eritreiske borgere med oppholdstillatelse i Norge.

2. BAKGRUNN

Når noen søker beskyttelse (asyl) i Norge, forutsettes det at søkeren gir sannferdige opplysninger om sitt beskyttelsesbehov. Utlendingsmyndighetene legger mye arbeid i å

ettergå asylsøkerens historie, samtidig som deres mulighet til å avdekke juks på vedtakstidspunktet er noe begrenset. Derfor har vi også lovbestemmelser og instruksjoner som åpner for å trekke tillatelsen tilbake dersom det først i ettertid avdekkes at oppholdstillatelse og asyl er gitt på uriktig grunnlag. Det er viktig at arbeidet med å avsløre slike falske opplysninger prioriteres, slik at tilliten til asylsystemet opprettholdes ved at kun de som har et reelt behov for beskyttelse, får det.

Departementet ble gjennom et nyhetsoppslag fra NRK¹ nylig gjort kjent med et arrangement i Oslo der norsk-eritreere feiret nasjonaltjenesten i Eritrea sammen med en høytstående person fra det eritreiske myndighetsapparatet, og hvor eritreiske flyktninger kan ha vært til stede. Flertallet av de eritreerne som får beskyttelse etter utl. § 28 i dag får det fordi de er i nasjonaltjenestepiktig alder og har reist ulovlig ut av landet, og fordi eritreiske myndigheter kan komme til å anse dem som unndragere/desertører, slik at de kan risikere reaksjoner (forfølgelse) ved retur.

Utlendingsmyndighetene er i stor grad avhengige av tips for å kunne avdekke saker der det er gitt oppholdstillatelse og asyl på uriktig grunnlag. Når de får indikasjoner på at dette har skjedd, er det viktig at det tas tak i med en gang. Det at en flyktning har deltatt i arrangementer o.l. til støtte for de samme myndighetene som han eller hun frykter forfølgelse fra, kan tilsi at oppholdstillatelse og asylstatus i Norge bør kalles tilbake.

3. DEPARTEMENTETS VURDERING

Da det – både på bakgrunn av ovennevnte og flere tidligere nyhetsoppslag – *kan se ut som om* det er grunnlag for tilbakekall av oppholdstillatelse til flere eritreiske borgere, bes UDI foreta en stikkprøvekontroll på den måten at et visst antall saker gjennomgås for å vurdere om det er grunnlag for tilbakekall. UDI avgjør selv hvordan sakene skal velges ut.

4. INSTRUKS

1. UDI skal gjennomgå 150 asylsaker fra Eritrea med sikte på å avdekke om flyktningen har deltatt i arrangementer, møter, sammenkomster e.l. til støtte for og/eller sammen med representanter fra hjemlandets myndigheter (i Norge eller utlandet) som kan danne grunnlag for tilbakekall, jf. utl. § 63. Dersom UDI i sin gjennomgang av sakene støter på *andre* opplysninger som kan danne grunnlag for tilbakekall av oppholdstillatelse, skal UDI vurdere å opprette tilbakekallssak etter utl. §§ 37 eller 63, jf. også departementets instruks GI-01/2016² og GI-03/2019³.
2. Utvelgelsen av saker etter punkt 1 skal skje gjennom stikkprøver og omfatte eritreiske borgere som har fått midlertidig eller permanent oppholdstillatelse som flyktning i Norge, jf. utl. § 28.

¹ <https://www.nrk.no/norge/norsk-eritreere-dro-pa-fest-for-regimet-de-flyktet-fra-1.14677665>.

² GI-01/2016 *Instruks om tolking av utlendingsloven §§ 37 og 63 når flyktningen har reist til hjemlandet i strid med forutsetningene for opphold i Norge.*

³ GI-03/2019 – *revidert instruks om opphør og tilbakekall av flyktningstatus og oppholdstillatelse når beskyttelsesbehovet er bortfalt, jf. utlendingsloven § 37 første ledd bokstav e og f.*

3. Dersom UDI mottar opplysninger (tips) om eller på annen måte blir kjent med at en eritreisk borger med oppholdstillatelse som flyktning i Norge har deltatt i arrangementer, møter, sammenkomster e.l. som nevnt i punkt 1, skal dette undersøkes nærmere, selv om saken ikke allerede er plukket ut som én av de 150 stikkprøve-sakene.
4. Dersom det viser seg at utlendingen (fortsett) har et beskyttelsesbehov etter utl. § 28, skal UDI ikke henlegge tilbakekallssaken, men kalle tilbake tidligere oppholdstillatelse(r) og flyktningstatus, og gi ny oppholdstillatelse og ev. flyktningstatus.
5. I saker der vilkårene for tilbakekall er oppfylt og utlendingen ikke (lenger) anses å ha et beskyttelsesbehov, skal UDI kun gi ny oppholdstillatelse dersom retur til Eritrea vil stride mot folkerettslige forpliktelser Norge er bundet av, f.eks. Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) eller FNs barnekonvensjon. I disse tilfellene skal oppholdstillatelse gis etter utl. § 38.
6. UDI bes også vurdere om det foreligger «særlige grunner» for å unnta flere land fra gyldighetsområdet for reisebevis og utlendingspass til eritreiske borgere⁴, jf. utlendingsforskriften (utlf.) § 12-2 femte ledd.

5. IKRAFTTREDELSE

Instruksen trer i kraft straks.

6. RAPPORTERING

UDI bes rapportere på status og funn i arbeidet 1. februar 2020.

Med hilsen

Nina E. D. Mørk e.f.
avdelingsdirektør

Tonje A. Falch-Nevand
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi: Politidirektoratet
Utlendingsnemnda
Arbeids- og sosialdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Utenriksdepartementet

⁴ Se UDIs rundskriv RS 2019-001 *Borgere av Eritrea – gyldighetsområde for reisebevis og utlendingspass.*